

Ideakortti 4

Hevosurheilu / Ratsastus

Ratsastus on voimakkaasti kasvava liikuntamuoto, joka asettaa omat vaatimuksensa sekä talli- ja laidunalueiden että niihin liittyvien maastoratsastusreittien lähiympäristön ja maankäytön suunnittelulle.

Varsinaisen hevostallin peruselementtejä ovat tallirakennus, lantala, varastotilat mm. kuivikkeille, heinälle ja muille rehuille sekä ulkotarhat ja laidunalueet. Sopiva talliyksikkö on enintään 30 hevosen talli. Suuremmalla talliyksiköllä kaikkia tarha-alueita ei ole mahdollista sijoittaa lähelle tallia.

Ratsastuskeskukset voidaan jakaa kolmeen kokoluokkaan: ratsastuskoulut, ratsastuskoulut ja valmennuskeskukset sekä suuret kilpailuvalmennus ja koulutuskeskukset. Ratsastuskoulun maatilantarve on n. 5 ha ja kilpailuvalmennus ja koulutuskeskuksen tilantarve n. 10–30 ha. Hevostallin aluevarauksessa tulisi ottaa huomioon toiminnan mahdollinen laajeneminen ja näin ollen varata tilaa vähintään seuraavan kokoluokan tilantarpeen mukaan.

	Ratsastuskoulut	Ratsastuskoulut ja valmennuskeskukset	Suuret kilpailuvalmennus ja koulutuskeskukset
Luokka	Ratsastuksen perusteiden opetus ja valmennus seura- ja aluetasolla	Ratsastuksen opetus ja kilpailuvalmennus alue- ja kansallisella tasolla	Korkeatasoinen ratsastuksen opetus ja kilpailuvalmennus kansallisella huipputasolla
Alueen koko (väh.)	3,5 ha	5–10 ha	10–30 ha
Hevosten lukumäärä	5–20	20–40	yli 40
Maneesin areenan koko	(22)24 x (40)60 m	24 x (80)90 m	30 x 90 m tai 24 x 80 m ja 24 x 40 m
Ulkoratsastuskentät			
Kouluratsastus			60 x 100 m kilpakenttä
Esteratsastus	40 x 70 m kiviainespinta	60 x 80 m kiviainespinta	1–2kpl 40 x 70 m harj. kenttää
Yksityisten hevosten tarhat (1 tarha= 500m ²)	1 tarha / 2–3 hevosta	1 tarha / 2–3 hevosta	1 tarha / 2–3 hevosta
Yhteistarhat	2000–3000 m ²	3000–4000 m ²	10 000–14 000 m ²
Ratsastusteitä	5–10 km	10–20 km	20–40 km
Muuta			
Pysäköintialueet	20 autopaikkaa 5 hevosautopaikkaa	20–40 autopaikkaa 10–15 hevosautopaikkaa	20–100 autopaikkaa 15–30 hevosautopaikkaa
Matkailuvaunujen paikoitusalue	-	10 paikkaa	15 paikkaa

Taulukko 1. Ratsastuskeskusten luokitus ja tilantarve. (Mukaihen Suomen Ratsastajainliitto 2005, s.17).

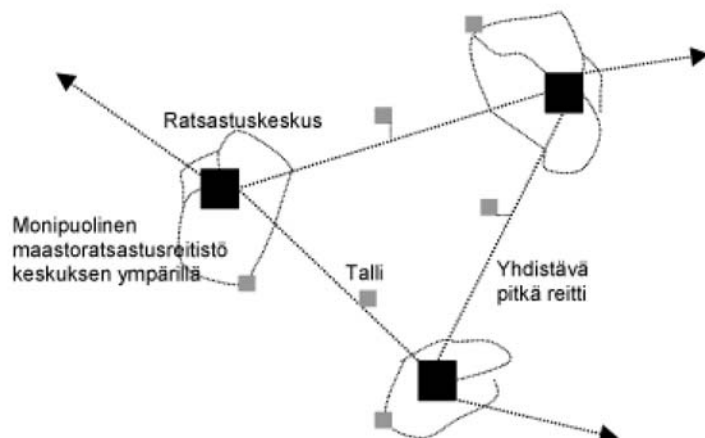
Hevosen elämään kuuluu olennaisena osana ulkoilu. Päivittäiseen ulkoiluun tarvitaan lähireittejä. Pitkiä reittejä tarvitaan erilaisissa kilpailulajeissa, kuten matkaratsastuksessa, sekä lisäksi vaellusratsastuksessa. Lähireittien tarve määräytyy hevostallin toiminnan laajuuden ja tyyppin mukaan. Ratsastuskoulutoimintaan kuuluvan maastotunnin järjestäminen vaatii tallin läheisyyteen reitit, jotka riittävät tunnin hitaaseen tai vauhdikkaaseen ratsastukseen. Valittavana tulisi olla esimerkiksi 5 ja 10 kilometrin reitit. Suurilla hevosurheilukeskuksilla lähireittejä tulisi ratsukoiden määrän takia olla enemmän. Yli 40 hevosen ratsastuskeskuksella tulisi lähireittejä olla 20–40 km. Hevosreitti on mielellään yksisuuntainen. Kaksisuuntaisella reitillä tulee olla riittävän hyvä näkyvyys, jotta yllättäviä kohtaamisia ei pääse tapahtumaan. Näkyvyyttä voidaan parantaa kasvillisuuden raivauksella ja teiden levennyksillä. Valaistus lisää myös hevosesreitien turvallisuutta.

Tiehallinnon vuonna 1998 tekemässä kevyenliikenteen suunnitteluohjeessa suositellaan kaviouran minimileveydeksi 1,0 m. Vapaata tilaa suunnitteluohjeen mukaan tarvitaan uran kohdalla 1,5 m ja korkeussuunnassa 3,0 m. Reitit eivät voi olla yhteisiä muiden liikuntalajien kanssa.

Kasvavan vaellusratsastustoiminnan sekä tallien keskinäisen verkostoitumisen ja yhteistyön mahdollistamiseksi jokaiselta tallilta olisi hyvä olla yhteys seudulliselle ratsastusreitille.

Ravikilpailuharjoittelussa päivittäinen ajomatka on yleensä vajaa 10 km. Ravitallin läheisyyteen olisikin hyvä varata useammin ajettava n. 3–5 km tai kerran ajettava n. 8–10 km rengasreitti. Pidempi reitti on hevosen mielenkiinnon ylläpitämiseksi parempi. Vaellusratsastustoimintaa varten tarvitaan myös pitkiä reittejä, n. 10–30 km päivää kohti.

Kuva 2. Hevosreitiverkoston suunnitteluperiaatteet. Pitkät yhdistävät reitit toimivat myös vaellusreitteinä. (Siltanen 2007, s.16. Alkuperäinen lähde: Muukka 2004, s.25).

Lähteet

Ratsastuskeskusten suunnittelu- ja rakentamisopas. Opetusministeriö. Suomen Ratsastajainliitto ry (2005). Siltanen, Satu (2007). *Hevostalouden maankäytön suunnittelussa, esimerkkinä Nurmi-Sorilan osayleiskaava-alue.* Diplomityö. Teknillinen korkeakoulu, Arkkitehtiosasto.

Lisätietoa: Suomen Ratsastajainliitto ry

<http://www.ratsastus.fi>